

Het Noordelijk Plassengebied in Zoetermeer

Shireen Baars

Onderzoeksvraag

Wat is de functie van het Noordelijk Plassengebied in Zoetermeer?

Gebiedsbeschrijving

Zoetermeer is een stad die zich sinds 1962 flink heeft uitgebreid omdat het werd aangewezen als groeikern van Den Haag. Vanaf de jaren '60 is Zoetermeer uitgegroeid tot klein dorp met minder dan 10.000 inwoners naar een stad van wel 100.000 inwoners. De vraag naar woningen en nieuwe infrastructuur was hoog, maar daardoor natuurlijk ook de vraag naar watervoorzieningen. Hierop besloot de gemeente in het noorden van Zoetermeer de **veengebieden** uit te graven voor zandwinning voor het bouwen van nieuwe wijken en voor het gebruik van waterberging. Dit werd de Zoetermeerse plas, 50 hectare groot en ongeveer 18 meter diep. Omdat de Zoetermeerse plas 30 meter diep is kan het water goed gefilterd worden, vandaar dat deze plas ook wel de nieren van de stad worden genoemd.^[1] Later in de jaren '80 ontstonden de Benthuiersplas (zomer twee meter diep, winter drie tot vier meter diep) en Noordhovenseplas (twee meter diep) om dezelfde redenen, Zoetermeer breidde zich namelijk nog meer uit.



Figuur 1: Plattegrond van het Noordelijk Plassengebied. Links Zoetermeerse plas, midden Noordhovense plas en rechts Benthuiersplas. Onderaan liggen de wijken die gebouwd zijn met behulp van opgegraven zand.^[2]

De waterfunctie van het Noordelijk Plassengebied

De drie plassen zijn belangrijk voor **oppervlaktewaterberging** van het stadswater. Omdat Zoetermeer een dichtbebouwde stad is (1600 woningen per vierkante km^[2]), wordt veel neerslag via **oppervlakte-afvoer** afgevoerd naar de slootjes, beekjes en de drie meren. Er zijn verschillende gemalen die gebruik maken van de Zoetermeerse plas om het water constant te laten rouleren en vers te houden. Het gemaal De Leyens (genoemd naar een wijk in Zoetermeer) pompt het water uit de wijken Meerzicht,

Driemanspoler en Buytenwegh-De Leyens (die op -5.80 m NAP liggen) naar de Zoetermeerse plas (-4.00 m NAP). Als er een overschot aan water is wordt hetzelfde water weer uitgeslagen op de Elleboogsewetering, en vanuit daar stroomt het water uit op de Oude Rijn.^[3]



Figuur 2: Gemaal De Leyens.^[2]

Het water uit de plas wordt via een lange duiker naar de Leidsewallenwetering verplaatst. Via inlaten gaat dit water naar vijvers en singels in de wijken. Zo blijft het water vers en stromend, wat weer zorgt voor flora en fauna.

De plassen, slootjes en beekjes voor flora en fauna

Vroeger is het meeste veen uit de grond gegraven voor de handel van turf, tot ze op de oorspronkelijke zeeklei terecht kwamen. Bij het graven zijn ook delen van het voedingsrijke klei op de oevers gespoten. Hierdoor kunnen veel verschillende soorten planten groeien. In het natte gedeelte dichtbij het water groeien onder andere rietorchis, grote ratelaar en echte koekoeksbloem. Op het hogere, droge gedeelte onder andere margriet en pastinaak. Ook zijn libellen te vinden, karpers en vele soorten vogels. En dit allemaal omdat het water goed beheerd wordt, ontstaat er een natuurlijk evenwicht. (Zelf onderzocht.)

Recreatie

Voor de mens is dit gebied ook optimaal te gebruiken als recreatiegebied. Je kunt er zwemmen, surfen, zeilen, schaatsen, vogels spotten, wandelen en fietsen. Hierdoor heeft dit gebied ook een sociale functie.



Figuur 3: Deel van Zoetermeerse Plas.^[2]

Conclusie

Al met al kun je stellen dat het Noordelijk Plassengebied een grote functie heeft voor vooral het Noordelijke deel van Zoetermeer. Het is een mooi recreatief natuurgebied, maar het is ook belangrijk voor de mensen als wateropslag. In zo'n dichtbebouwde stad is het namelijk belangrijk dat oppervlaktewater goed kan worden afgevoerd, en dankzij dit gebied is dat zeker mogelijk.

Referenties

^[1] Het ontstaan van het Noordelijk Plassengebied. 24 jan. 2015.

http://zoetermeerinbeeld.nl/?page_id=408

^[2] Zoetermeer. 24 jan. 2015.

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Zoetermeer>

^[3] Folder over watersysteem in Zoetermeer. Gemeente Zoetermeer.